

Sygn. akt II CSK 172/08

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 września 2008 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Helena Ciepla (przewodniczący)

SSN Marian Kocon (sprawozdawca)

SSN Henryk Pietrkowski

w sprawie z powództwa A. S., E. Z., I. U., A. Ł., R. S., J. S., J. S., M. M., małoletniego J. M. działającego przez matkę A. M. i W. S.

przeciwko Skarbowi Państwa Wojewodzie X.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 30 września 2008 r.,

skargi kasacyjnej powodów A. S. i E. Z. od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 15 listopada 2007 r., sygn. akt I ACa (...),

oddala skargę kasacyjną; nie obciąża skarżących kosztami postępowania kasacyjnego.

Uzasadnienie

Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 15 listopada 2007 r. oddalił apelację powodów A. S., E. Z. i I. U. od wyroku Sądu Okręgowego w P. w części oddalającej ich powództwo co do kwoty 1.245.66 zł. Sąd ten podzielił stanowisko Sądu Okręgowego, że skoro szkoda powstała 18 stycznia 1952 r. w wyniku wydania prawomocnej decyzji

wyłączeniowej, a zatem przed 17 października 1997 r., to odszkodowanie za niezgodne z prawem działanie organu władzy publicznej sprowadza się tylko do rzeczywistej szkody (*damnum emergens*), nie obejmując utraconych korzyści (*lucrum cessans*).

Skarga kasacyjna powodów A. S. i E. Z. zawiera zarzut naruszenia art. 160 § 1 i 2 k.p.a. sprzed 1 września 2004 r. i art. 361 § 2 k.c., i zmierza do uchylenia zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego oraz przekazania sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Czasowe ramy stosowania, jako podstawy odpowiedzialności odszkodowawczej art. 160 § 1 k.p.a., w części ograniczającej odszkodowanie za niezgodne z prawem działanie organu władzy publicznej do rzeczywistej szkody określił Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 23 września 2003 r., K 20/02, wyraźnie orzekając, że znajduje on zastosowanie do szkód powstałych do dnia 17 października 1997 r., to jest do daty wejścia w życie Konstytucji. Zgodnie z powszechnie przyjmowaną zasadą prawa intertemporalnego (art. XLIX ust. 1 w zw. z art. XXVI przepisów wprowadzających Kodeks cywilny), znajdującą oparcie w konstytucyjnej zasadzie pewności prawa, do oceny zobowiązań powstałych z czynów niedozwolonych właściwe są przepisy obowiązujące w chwili zdarzenia, z którym ustawa łączy odpowiedzialność odszkodowawczą (por. np. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 4 grudnia 2001 r., SK 18/00, OTK 2001, nr 8, poz. 256, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 2000 r., II CK 293/00, OSP 2000, nr 12, poz. 188). Podstawą, więc prawną odpowiedzialności za szkodę powstałą na skutek wydania ostatecznej decyzji administracyjnej z naruszeniem art. 156 § 1 k.p.a. (w warunkach nieważności) albo stwierdzenia nieważności takiej decyzji był wyłącznie art. 160 k.p.a. z tym, że jeżeli decyzja taka została wydana przed dniem 17 listopada 1997 r. odszkodowanie ograniczało się do szkody rzeczywistej, a gdy zapadła po tej dacie - do dnia 1 września 2004 r. - odszkodowanie mogło obejmować także utracone korzyści (por. uzasadnienie uchwały siedmiu sędziów, III CZP 125/05 OSNC 2006/12/194, Biul. SN 2006/4/7, Wokanda 2006/6/1, M. Prawn. 2007/16/894) i wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2006 r. I CK 273/05, Biuletyn SN 2006, nr 5, s. 11). Można też odwołać się do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 2000 r., II CKN 293/00 (OSNC 2000, nr 11, poz. 209), w którym przyjęto, że „konstytucyjna zasada niedziałania prawa wstecz wyłącza w sprawie o odszkodowanie uwzględnienie przepisu art. 77 Konstytucji do oceny zdarzeń

zaistniałych przed wejściem w życie Konstytucji chyba, że naruszenie tej zasady nie wywoła kolizji z innymi zasadami konstytucyjnymi”.

Wychodząc z tych zasad należy podzielić pogląd Sądu Apelacyjnego, że skoro ostateczna decyzja wyłączeniowa, z którą należy wiązać powstanie szkody skarżących została wydana w 1952 r., zatem przed 17 października 1997 r., to ich roszczenie odszkodowawcze powstało tylko w zakresie *damnum emergens*, a nie *lucrum cessans*. W szczególności w sytuacji, gdy Prezes Urzędu Mieszkalnictwa i Rozwoju Miast ograniczył się do stwierdzenia wydania tej decyzji z naruszeniem prawa (art. 158 § 1 k.p.a.).

Z tych przyczyn orzeczono, jak w wyroku.